

Avaleht>Kohtuasja algatamine>ELi ja liikmesriikide õigussüsteemid>Liikmesriikide erikohtud Liikmesriikide erikohtud

Bulgaaria

Sellel teabelehel on esitatud teave Bulgaaria kohtusüsteemi kuuluvate erikohtute kohta.

Erikohtud

Bulgaarias ei ole töö-, mere-, kaubandus- ja muu sarnase õiguse valdkonnale spetsialiseerunud erikohtuid.

Halduskohtud

Halduskohtute süsteem kehtestati Bulgaaria Vabariigis 2006. aastal vastu võetud uue halduskohtumenetluse seadustikuga. Halduskohtute süsteem koosneb 28st regionaalsest halduskohtust ja kõrgeimast halduskohtust (*Varhoven administrativen sad*).

Halduskohtud

Halduskohtud on pädevad kõikides asjades, mis puudutavad järgmist:

- haldusaktide väljaandmine, muutmine, tühistamine või kehtetuks tunnistamine;
- halduskohtumenetluse seadustiku kohaste lepingute kehtetuks tunnistamine;
- õiguskaitse haldusametite lubamatu tegevuse või tegevusetuse vastu;
- õiguskaitse ebaseadusliku sundtäitmise vastu;
- haldusametite ja ametnike ebaseaduslikust tegevusest või tegevusetusest tuleneva kahju hüvitamine;
- sundtäitmisest tuleneva kahju hüvitamine;
- halduskohtute tehtud kohtuotsuste kehtetuks tunnistamine, tühistamine või muutmine;
- halduskohtumenetluse seadustiku alusel tehtud haldusotsuste mittevastavuse tuvastamine.

Iga isik võib algatada menetluse haldusõiguse või õigussuhte olemasolu või puudumise tuvastamiseks, kui selle vastu on huvi või ükski muu õiguskaitsevahend ei ole kättesaadav.

Üksikute haldusaktide vaidlustamise asjad vaatab läbi halduskohus, kelle tööpiirkonnas on vaidlustatud haldusakti välja andnud asutuse piirkondliku osakonna registrijärgne asukoht, juhul kui kaebaja alaline või kehtiv aadress või registrijärgne asukoht on selle piirkondliku osakonna teeninduspiirkonnas.

Järgmistel juhtudel menetleb neid asju halduskohus, kelle tööpiirkonnas on vaidlustatud haldusakti välja andnud asutuse registrijärgne asukoht: vaidlustatud aktil on mitu aadressaati, kelle alaline või kehtiv aadress või registrijärgne asukoht on väljaspool akti välja andnud asutuse piirkondliku osakonna teeninduspiirkonda;

vaidlustatud akti välja andnud asutusel puudub piirkondlik osakond.

Üldiste haldusaktide vaidlustamisega seotud asju menetleb halduskohus, kelle tööpiirkonnas on vaidlustatud akti välja andnud asutuse registrijärgne asukoht.

Kui vaidlustatud akti on välja andnud välisriigis asuv asutus, menetleb asja Sofia linna halduskohus (*Administrativen sad – grad Sofia*).

Juhul kui kahju hüvitamise nõuded liidetakse seoses lõigetes 1–4 osutatud kohtuvaidlusega, esitatakse need nõuded samuti kohtule, kelle tööpiirkonnas on kaebaja elu- või registrijärgne asukoht.

Kui pädev kohus ei saa asja menetleda, teeb kõrgeim halduskohus korralduse anda see asi üle teisele sama astme halduskohtule.

Bulgaaria välis-, kaitse- ja julgeolekupoliitikat vahetult ellu rakendavate haldusaktide suhtes ei saa kohtulikku kontrolli kohaldada, kui seadusest ei tulene teisiti.

Kõrgeim halduskohus

Kõrgeima halduskohtu pädevusse kuuluvad järgmised asjad:

- seaduse kohaste normatiivaktide, välja arvatud kohaliku omavalitsuse volikogude vastu võetud aktide vaidlustamine;
- ministrite nõukogu, peaministri, asepeaministri ja ministrite otsuste vaidlustamine;
- kõrgema justiitsnõukogu (*Vissh sadeben savet*) otsuste vaidlustamine;
- Bulgaaria keskpanga ja tema organite otsuste vaidlustamine;
- kassatsioonkaebused ja protestid esimese astme kohtute otsuste peale;
- menetluspoolte kaebused määruste ja korralduste peale;
- haldusasjades tehtud lõplike kohtuotsuste muutmine;
- muude seaduses nimetatud aktide vaidlustamine.

Kõrgeimas halduskohtus on kolleegiumid, millel on toimkonnad. Kolleegiumi tööd juhivad kolleegiumi esimees (või tema asetäitja), kes võib juhatada ka kohtu eri koosseisusid asjaomases kolleegiumis.

Muud erikohtud

Sõjaväekohtud

Sõjaväekohtud loodi 1. juulil 1879. Sõjaväekohtute süsteemi muudeti 1956. aastal pärast sõjaväeüksuste paigutamist järgmistesse linnadesse: Sofia, Plovdiv, Sliven, Varna ja Pleven. (Sõjaväekohtutel on endiselt sama struktuur.)

Sõjaväekohus (*Voenen sad*)

Sõjaväekohtud arutavad esimese astme kohtuna kriminaalasju, mis puudutavad kuritegusid, mille on oma teenistusülesannete täitmise käigus toime pannud sõjaväeteenistujad, kindralid, ohvitserid, allohvitserid ja reatöötajad teistes ministereeriumides ja ametites, tsiviiltöötajad kaitseministeeriumis, Bulgaaria armees, kaitseministrile aru andvates struktuurides, riigi julgeolekuametis ja riigi luureteenistuses. Sõjaväekohtu tehtud otsused saab edasi kaevata sõjaväe apellatsioonikohtusse (*Voenno-apelativen sad*). Sõjaväekohtute pädevus on sätestatud kriminaalmenetluse seadustikus. Neil on regionaalse kohtu staatus.

Sõjaväe apellatsioonikohus menetleb ainsana kaebusi (sh proteste), mis on esitatud Bulgaaria sõjaväekohtute otsuste peale.

Kriminaalasjade erikohus (*Specializiran nakazatelen sad*)

Kriminaalasjade erikohus loodi kohtusüsteemi seaduse muutmise ja täiendamise seadusega (ametlik väljaanne nr 1, 2011). Kriminaalasjade erikohus on ainus omalaadne Bulgaaria Vabariigi territooriumil (asub Sofias) ja see on samaväärne regionaalse kohtuga. Tema pädevus on kindlaks määratud seadusega. (Kriminaalmenetluse seadustiku artiklis 411a on ammendavalt loetletud kuriteod, mis kuuluvad kriminaalasjade erikohtu pädevusse – peamiselt on tegemist kuritegudega, mille on toime pannud või mille toimepaneku on korraldanud organiseeritud kuritegelikud rühmitused.)

Kriminaalasjade erikohus koosneb kohtunikest ja seda juhib esimees.

Kriminaalasjade eriapellatsioonikohus (*Apelativen specializiran nakazatelen sad*) menetleb kriminaalasjade erikohtu otsuste peale esitatud kaebusi (sh proteste). See kohus asub Sofias.

Kriminaalasjade eriapellatsioonikohus koosneb kohtunikest ja seda juhib esimees. **Bulgaaria kõrgeim kassatsioonikohus** (*Varhoven kasatsionen sad*) on kõrgeim kriminaalkohus ja ta menetleb kriminaalasjade eriapellatsioonikohtu otsuste peale esitatud kassatsioonkaebusi.

Bulgaaria Kaubandus-Tööstuskoja vahekohus

Bulgaaria Kaubandus-Tööstuskoja vahekohus lahendab tsiviilvaidlusi, sealhulgas vaidlusi, mis puudutavad lünkade täitmist lepingutes või lepingute tingimuste muutmist nende kohandamiseks uute asjaoludega, olenemata sellest, kas ühe või mõlema poole elu- või asukoht on Bulgaaria Vabariigis või mujal.

Bulgaaria Kaubandus-Tööstuskoja vahekohus on kindlustanud oma koha Bulgaarias kõige olulisema vahekohtuna ning ta on saavutanud usaldusväarsuse tänu oma meisterlikkusele õiguslike vaidluste lahendamisel. Vahekohus lahendab igal aastal 250 kuni 300 rahvusvahelist ja riigisest vaidlust: 82% riigisestest asjadest lahendatakse üheksa kuu jooksul ning 66% rahvusvahelisest asjadest 12 kuu jooksul.

Peale selle osaleb **vahekohus** aktiivselt vahekohtuga seotud õigusaktide täiustamises. Vahekohtu pädevusse ei kuulu vaidlused, mis puudutavad kinnisarvaga seotud asjaõigusi, elatisnõudeid või tööalastest suhetest tulenevaid õigusi, ega moraalseid õigusi või perekonnaõigust puudutavad vaidlused.

Õigusandmebaas

Kohtute veebisaidid

Igal Bulgaaria kohtul on veebisait, kus on esitatud teave kohtu struktuuri ja tegevuse, sealhulgas menetletavate või juba lõpetatud kohtuasjade kohta ning samuti muu kasulik teave, millega saab igaüks tutvuda.

Kõrgema justiitsnõukogu veebisaidil on esitatud Bulgaaria kohtute üksikasjalik loetelu, kaasa arvatud nende aadressid ja veebisaidid (üksnes bulgaaria keeles).

Kohtuotsused avaldatakse viivitamata pärast nende tegemist otsuse teinud kohtu veebisaidil kooskõlas **isikuandmete kaitse seaduse** ja **salastatud teabe kaitse seadusega**.

Isikute perekonnaseisu või tervislikku seisundit puudutavates kohtuasjades tehtud otsused avaldatakse ilma vastavate põhjendusteta.

Lisateavet saab järgmistelt veebisaitidelt:

kõrgeim halduskohus

sõjaväekohus (Voenen sad)

Bulgaaria Kaubandus-Tööstuskoja **vahekohus**

rahvusvaheline vahekohus

Viimati uuendatud: 29/06/2023

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.